

Úvodní stránka>Obrátit se na soud>Kde a jak>Právo kterého státu se použije?

Právo kterého státu se použije?

Bulharsko

1 Zdroje platných norem

1.1 Vnitrostátní normy

Základní ustanovení bulharského mezinárodního práva soukromého jsou obsažena v zákoníku o mezinárodním právu soukromém (*Kodeks na mezhduнародnoto chastno pravo, KMCP*). Hlavní zásadou pro určení práva rozhodného pro soukromoprávní vztahy s mezinárodním prvkem je to, že se tyto vztahy řídí právem státu, k němuž mají nejužší vazbu.

Podle ústavy jsou ratifikované mezinárodní smlouvy součástí vnitrostátního právního řádu a mají přednost před pravidly vnitrostátních právních předpisů.

Kolizní normy, které se uplatňují v občanskoprávním řízení, jsou obsaženy také v občanském soudním řádu (*Grazhdanski protsesualen kodeks, GPK*).

1.2 Vícestranné mezinárodní úmluvy

Viz výše.

1.3 Hlavní dvoustranné úmluvy

Viz výše.

2 Uplatňování kolizních norem

2.1 Povinnost soudce uplatnit kolizní normy z vlastní iniciativy

Podle článku 28 zákoníku o mezinárodním právu soukromém ověřuje mezinárodní příslušnost soud z vlastního podnětu, aniž by o to účastníci řízení museli požádat. Proti rozhodnutí o určení této příslušnosti lze podat odvolání nebo kasační stížnost. Soud musí být obeznámen s kolizními normami a uplatňovat je. Pokud rozhodnutí o tom, které právo se použije, závisí na kvalifikaci základních prvků nebo právního vztahu, jsou tyto prvky nebo vztahy kvalifikovány podle bulharských právních předpisů. Při posuzování kvalifikace musí soud zohlednit mezinárodní prvek ve vztazích, které mají být urovnány.

2.2 Zpětný odkaz

Bulharské mezinárodní právo soukromé zná zpětný odkaz a uplatňuje jej. Zpětný odkaz na bulharské právo a odkaz na právo třetí země jsou nepřipustné s ohledem na:

1. právní postavení právnických osob a subjektů nezapsaných v rejstříku;
2. formální požadavky na právní úkony;
3. volbu rozhodného práva;
4. výživné;
5. smluvní závazkové vztahy;
6. mimosmluvní závazkové vztahy.

Podle čl. 40 odst. 3 zákoníku o mezinárodním právu soukromém se v případě, je-li přípustný zpětný odkaz, použije bulharské hmotné právo resp. hmotné právo třetí země.

2.3 Změna kolizního kritéria

Podle článku 27 zákoníku o mezinárodním právu soukromém je v případě, že v době zahájení řízení existovaly důvody mezinárodní příslušnosti, tato příslušnost zachována, i když tyto důvody v průběhu řízení pominuly. Jestliže v době zahájení řízení mezinárodní příslušnost nebyla založena, může vzniknout v průběhu řízení, nastanou-li pro ni v průběhu řízení důvody.

Změna okolností, na nichž se zakládá určení rozhodného práva, nemá zpětný účinek: článek 42 zákoníku o mezinárodním právu soukromém.

Změní-li se místo, kde se majetek nachází, po zřízení či zániku věcného práva, mění se v souladu s tím i rozhodné právo. Podle článku 66 zákoníku o mezinárodním právu soukromém nelze v případě přemístění majetku práva nabytá podle právních předpisů státu, v němž se tento majetek nacházel dříve, uplatnit na úkor práva státu, do něhož byl majetek přemístěn.

Podle čl. 93 odst. 4 zákoníku o mezinárodním právu soukromém se mohou smluvní strany kdykoli dohodnout na tom, že celá smlouva nebo její část bude podléhat jinému právu, než je právo, jímž se dotýčná smlouva řídila dříve.

2.4 Výjimky z obvyklého uplatňování kolizních norem

Jediným případem, kdy se nepoužije ustanovení cizího práva, je situace, kdy jsou důsledky tohoto použití zjevně neslučitelné s bulharským veřejným pořádkem.

Použití kolizních norem v zákoníku o mezinárodním právu soukromém se nevztahuje na použití kogentních ustanovení bulharského práva, která se musí vzhledem k jejich předmětu a účelu použít bez ohledu na postoupení cizímu právu.

Soud může přihlídnout ke kogentním ustanovením jiného státu, k němuž má dotýčný vztah úzkou vazbu, jestliže tato ustanovení musí být podle práva státu, který je stanovil, použita bez ohledu na to, které právo bylo určeno jako rozhodné podle kolizní normy obsažené v zákoníku o mezinárodním právu soukromém. Při rozhodování, zda je nutné zohlednit tato zvláštní kogentní ustanovení, musí soud náležitě přihlídnout k jejich povaze a předmětu, jakož i k důsledkům jejich uplatnění či neuplatnění.

Bulharské soudy jsou příslušné pro žaloby podané proti více žalovaným, existují-li důvody příslušnosti s ohledem na jednoho z těchto žalovaných. Jsou-li bulharské soudy příslušné pro jednu ze žalob podaných žalobcem, jsou příslušné i pro posouzení zbývajících žalob.

2.5 Zjištění cizího práva

Soud nebo jiný orgán uplatňující právo zjišťuje obsah cizího práva z vlastního podnětu. Soud může použít metody stanovené v mezinárodních smlouvách, může si vyžádat informace od ministerstva spravedlnosti nebo jiného orgánu a požádat o stanoviska odborníky a specializované instituce.

Bez ohledu na výše uvedené mohou strany předložit dokumenty, které potvrzují obsah ustanovení cizího práva, na nichž zakládají své návrhy či námitky, nebo jinak pomoci soudu nebo jinému orgánu uplatňujícímu právo. Soud či jiný orgán uplatňující právo může stranám nařídít, aby mu byly při zjišťování obsahu cizího práva nápomocny.

Cizí právo je vykládáno a uplatňováno stejně jako ve státě svého vzniku.

Rozložení důkazního břemene stanoví hmotné právo, jímž se řídí důsledky skutečnosti vyžadující důkaz.

Může-li být příslušnost bulharských soudů určena dohodou stran sporu, může být tato příslušnost stanovena i bez takovéto dohody, uzná-li ji žalovaný výslovně či mlčky úkony týkajícími se podstaty sporu.

Bulharské donucovací orgány mají výlučnou pravomoc vynutit výkon v případě, má-li danou povinnost splnit osoba s obvyklým bydlištěm v Bulharsku, nebo nachází-li se předmět úkonu v Bulharsku.

3 Kolizní pravidla

3.1 Smluvní závazky a právní akty

Tato oblast se řídí nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I) a Bulharsko je rovněž smluvní stranou Římské úmluvy z roku 1980,

[Úmluva 80/934/EHS o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy, otevřené k podpisu v Římě dne 19. června 1980.](#)

Není-li použitelné výše zmíněné nařízení, použijí se ustanovení zákoníku o mezinárodním právu soukromém.

Bulharské soudy jsou příslušné pro žaloby týkající se smluvních závazkových vztahů v případě, má-li žalovaný obvyklé bydliště, sídlo nebo hlavní místo podnikání v Bulharsku, pokud je žalobce nebo navrhovatel bulharským státním příslušníkem nebo právnickou osobou zaregistrovanou v Bulharsku a pokud se místo plnění závazku nachází v Bulharsku nebo žalovaný má hlavní místo podnikání v Bulharsku.

Smlouvy se řídí právem, které si strany zvolí.

Není-li dohodnuto jinak, má se za to, že strany uznávají použitelnost zvyklostí, které strany znaly nebo musely znát a které strany smluv tohoto druhu v daném odvětví obchodu obecně znají a pravidelně se jimi řídí.

Strany si mohou podle svého přání zvolit právo rozhodné pro celou smlouvu, nebo pouze pro její část.

Je-li předmětem smlouvy věcné právo k nemovitosti, má se za to, že smlouva má nejužší vazbu ke státu, v němž se dotyčná nemovitost nachází.

Uzavření a věcná platnost smlouvy či jednotlivého ustanovení smlouvy se řídí právem státu, jež se vztahuje na platnost této smlouvy. Smlouva je platná, pokud splňuje formální požadavky stanovené právem rozhodným pro smlouvu podle zákoníku o mezinárodním právu soukromém, nebo právem státu, v němž je smlouva uzavřena. Právo, jímž se smlouva řídí, se použije i v souvislosti s prokázáním existence smlouvy, pokud toto právo obsahuje pravidla, jež zakládají právní domněnky, či jiná ustanovení týkající se důkazního břemene.

Bulharské soudy jsou příslušné pro žaloby podané spotřebitelem v případě, má-li žalovaný obvyklé bydliště, sídlo nebo hlavní místo podnikání v Bulharsku, pokud je žalobce nebo navrhovatel bulharským státním příslušníkem nebo právnickou osobou zaregistrovanou v Bulharsku a pokud má obvyklé bydliště v Bulharsku.

Ustanovení zákoníku o mezinárodním právu soukromém se nevztahují na závazkové vztahy vyplývající ze směnky cizí nebo vlastní a šeku.

3.2 Mimosmluvní závazky

Tato oblast se řídí nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 ze dne 11. července 2007 o právu rozhodném pro mimosmluvní závazkové vztahy (Řím II).

Není-li použitelné výše zmíněné nařízení, použijí se ustanovení zákoníku o mezinárodním právu soukromém.

Závazkové vztahy vyplývající z deliktů odpovědnosti se řídí právem státu, na jehož území vznikla nebo pravděpodobně vznikne přímá škoda (*lex loci delicti commissi*). Pokud původce protiprávního jednání i poškozená osoba mají v době, kdy ke škodě dojde, obvyklé bydliště nebo místo podnikání v témže státě, použije se právo tohoto státu.

Bez ohledu na výše uvedené platí, že vyjde-li z celkových okolností najevo, že protiprávní jednání je zjevně úžeji spojeno s jiným státem, použije se právo tohoto jiného státu. Zjevně užší vazba se může zakládat na dříve existujícím vztahu mezi stranami, jako je smlouva úzce spojená s dotyčným protiprávním jednáním.

Bulharské soudy jsou příslušné pro žaloby o náhradu škody, která vznikla v důsledku protiprávního jednání, má-li žalovaný obvyklé bydliště nebo sídlo v Bulharsku, pokud žalobce splňuje stejné podmínky a pokud k jednání způsobujícímu škodu došlo v Bulharsku nebo škoda vznikla v Bulharsku.

Je-li škoda způsobena nebo hrozí-li způsobení škody vadným výrobkem, řídí se povinnost poskytnout náhradu právem státu, v němž má obvyklé bydliště osoba, již škoda vznikla.

Závazkové vztahy vyplývající z nekalé hospodářské soutěže nebo omezení hospodářské soutěže se řídí právem státu, na jehož území jsou nebo pravděpodobně budou přímo a významně dotčeny zájmy konkurentů ve vzájemných vztazích, nebo kolektivní zájmy spotřebitelů.

Závazkové vztahy, které vyplývají z porušení práv týkajících se osobnosti hromadnými sdělovacími prostředky nebo z porušení práv na ochranu osobních údajů, se řídí v závislosti na tom, co upřednostňuje osoba, již škoda vznikla, právem státu, v němž má tato osoba obvyklé bydliště, nebo právem státu, na jehož území škoda vznikla, či právem státu místa podnikání žalovaného.

Závazkové vztahy, které vyplývají z narušení životního prostředí, se řídí právem státu, na jehož území škoda vznikla.

Závazkové vztahy, které vyplývají z porušení autorského práva nebo práv souvisejících s právem autorským a z práv průmyslového vlastnictví, se řídí právem státu, kde se uplatňuje nárok na ochranu práva (*lex loci protectionis*).

Závazkové vztahy vyplývající z bezdůvodného obohacení se řídí právem státu, v němž k obohacení dojde, s výjimkou případů, kdy dojde k bezdůvodnému obohacení v souvislosti s jiným vztahem mezi stranami (např. smlouva, která je úzce spojena s bezdůvodným obohacením).

Závazkové vztahy vyplývající z jednatelství bez příkazu se řídí právem státu obvyklého bydliště či místa podnikání dotyčné strany v době převzetí jednatelství. Pokud závazkový vztah, který vyplývá z jednatelství bez příkazu, souvisí s ochranou fyzické osoby nebo konkrétního majetku, je rozhodným právem právo státu, v němž se dotyčná osoba vyskytovala nebo majetek nacházel v době jednatelství bez příkazu. Vyjde-li z celkových okolností najevo, že jednatelství bez příkazu je zjevně úžeji spojeno s jiným státem, použije se právo tohoto jiného státu.

Vznikne-li mimosmluvní závazkový vztah, mohou strany tento závazkový vztah podrobit právu podle své volby.

Právo rozhodné pro mimosmluvní závazkové vztahy určuje podmínky a rozsah odpovědnosti, odpovědnost osob, důvody pro zbavení odpovědnosti a případné omezení a rozdělení odpovědnosti, opatření přijatá k zajištění výkonu, druhy újmy nebo škody, osoby mající nárok na náhradu za osobní újmu nebo škodu, odpovědnost za újmu způsobenou jinou osobou, způsoby zániku závazku a prokázání závazků.

Rozhodné právo neupravuje odpovědnost státu a veřejnoprávních subjektů, včetně jejich orgánů a zástupců, za úkony provedené při výkonu jejich pravomocí.

Bez ohledu na rozhodné právo je při určování odpovědnosti třeba přihlídnout k pravidlům týkajícím se bezpečnosti a chování, která platila v době a místě, kde došlo k jednání způsobujícímu škodu.

Právo osob, jimž byla způsobena újma nebo škoda, podat přímou žalobu proti pojistiteli osoby, vůči které je vznášen nárok na náhradu škody, se řídí právem rozhodným pro příslušný mimosmluvní závazkový vztah.

3.3 Osobní stav, jeho aspekty související s občanským stavem (jméno, bydliště, způsobilost k právům a právním úkonům)

Způsobilost určité osoby k právům a povinnostem a způsobilost vstupovat do právních vztahů se řídí vnitrostátním právem její státní příslušnosti (*lex patriae*) (právem státu, jehož je dotyčná osoba státním příslušníkem). Jestliže právo rozhodné pro konkrétní vztah stanoví zvláštní podmínky týkající se způsobilosti k právům a povinnostem, použije se toto právo. Podle čl. 50 odst. 2 zákoníku o mezinárodním právu soukromém se v případě, je-li smlouva uzavřena mezi

osobami, které se nacházejí na území téhož státu, nemůže osoba, která je způsobilá k právům a povinnostem podle práva tohoto státu, dovolávat své nezpůsobilosti podle práva jiného státu, vyjma případu, kdy si druhá strana byla v době uzavření smlouvy této nezpůsobilosti vědoma, nebo jí tato nezpůsobilost nebyla známa kvůli nedbalosti. Ustanovení odstavce 2 se nevztahují na jednání v rámci rodinných a dědických vztahů ani na transakce týkající se věcných práv k nemovitosti nacházející se v jiném státě, než je stát místa uzavření transakce.

Způsobilost osoby vykonávat činnosti obchodní povahy bez založení právnické osoby je určena právem státu, ve kterém je dotyčná osoba zaregistrována jako obchodník. Nevyžaduje-li se registrace, použije se právo státu, v němž má dotyčná osoba hlavní místo podnikání.

Podle článku 53 zákoníku o mezinárodním právu soukromém se jméno osoby a změna tohoto jména řídí vnitrostátním právem dotyčné osoby. Účinek změny státní příslušnosti na jméno se určuje podle práva státu, jehož státní příslušnost dotyčná osoba získala. Pokud se jedná o osobu bez státní příslušnosti, určuje se účinek změny obvyklého bydliště na jméno podle práva státu, v němž dotyčná osoba zřídí nové obvyklé bydliště.

Jméno a jeho změna se mohou řídit bulharským právem, požádá-li o to osoba, která má obvyklé bydliště v Bulharsku.

Bulharské soudy jsou mimoto příslušné pro záležitosti týkající se změny nebo ochrany jména v případě, že dotyčná osoba je bulharským státním příslušníkem nebo má obvyklé bydliště v Bulharsku, pro záležitosti týkající se omezení či zbavení bulharských státních příslušníků způsobilosti vstupovat do právních vztahů a pro záležitosti týkající se zrušení omezení či zbavení způsobilosti bulharských státních příslušníků vstupovat do právních vztahů, ustanovení a ukončení poručenství nebo opatrovnictví, prohlášení za nezvěstného nebo mrtvého, pokud je osoba, již byl ustanoven poručník nebo opatrovník, bulharským státním příslušníkem nebo má obvyklé bydliště v Bulharsku.

3.4 Určení vztahu rodič – dítě, včetně osvojení

3.4.1 Určení vztahu rodič – dítě

Bulharské soudy a jiné orgány jsou příslušné pro řízení o určení a opření vztahu rodič – dítě v případě, má-li žalovaný obvyklé bydliště v Bulharsku, pokud je žalobce nebo navrhovatel bulharským státním příslušníkem a pokud je dítě nebo rodič, který je účastníkem řízení, bulharským státním příslušníkem nebo má obvyklé bydliště v Bulharsku. Tato příslušnost se vztahuje rovněž na záležitosti týkající se osobních a věcných vztahů mezi rodiči a dětmi a na osvojení, prohlášení osvojení za neplatné nebo jeho zrušení, pokud osvojitel, osvojenec nebo jeden z rodičů osvojence je bulharským státním příslušníkem nebo má obvyklé bydliště v Bulharsku.

Určení vztahu rodič – dítě se řídí právem státu, jehož státní příslušnost dítě získalo v době narození. Totéž právo se vztahuje na osobní vztahy mezi rodiči v okamžiku narození dítěte. Zpětný odkaz na právo třetí země je přípustný, pokud toto právo umožňuje určení vztahu rodič – dítě.

3.4.2 Osvojení

Podmínky osvojení se řídí právem státu, jehož jsou osvojitel (nebo osvojitelé) a osvojenec státními příslušníky v době podání žádosti o osvojení. Mají-li tyto osoby různou státní příslušnost, použije se vnitrostátní právo každé z těchto osob. Je-li osvojenec bulharským státním příslušníkem, je třeba si vyžádat souhlas ministra spravedlnosti. Podmínky a postup udělení souhlasu s osvojením osoby, která je bulharským státním příslušníkem, cizím státním příslušníkem stanoví nařízení ministra spravedlnosti. Je-li osvojenec bulharským státním příslušníkem, musí osvojitel (bulharský nebo cizí státní příslušník), který má obvyklé bydliště v jiném státě, splňovat rovněž podmínky pro osvojení podle práva tohoto státu. Účinek osvojení se řídí společným vnitrostátním právem osvojitele a osvojence. Mají-li osvojitel a osvojenec různou státní příslušnost, použije se právo státu, v němž mají společné obvyklé bydliště.

Bulharské soudy jsou příslušné pro žaloby na výživné v případech, kdy má žalovaný obvyklé bydliště v Bulharsku, pokud je žalobce nebo navrhovatel bulharským státním příslušníkem a pokud má oprávněný z výživného obvyklé bydliště v Bulharsku.

Vyživovací povinnosti se řídí právem státu, v němž má oprávněný z výživného obvyklé bydliště, ledaže je pro oprávněného příznivější jeho vnitrostátní právo. V těchto případech se použije vnitrostátní právo oprávněného z výživného. Pokud rozhodné právo nepřipouští přiznání výživného, použije se bulharské právo.

3.5 Manželství, nesezdané soužití, registrované partnerství, rozvod, rozluka, vyživovací povinnost

3.5.1 Manželství

Manželství se v Bulharsku uzavírá před matričním úřadem, pokud je jeden z budoucích manželů bulharským státním příslušníkem nebo má obvyklé bydliště v Bulharsku. Manželství mezi cizími státními příslušníky lze v Bulharsku uzavřít před konzulárním úředníkem nebo diplomatickým zástupcem státu původu dotyčných cizích státních příslušníků, je-li to přípustné podle práva tohoto státu. Bulharští státní příslušníci v zahraničí mohou uzavřít manželství před příslušným orgánem cizího státu, je-li to přípustné podle práva tohoto státu. Manželství mezi bulharskými státními příslušníky v zahraničí může být uzavřeno před bulharským konzulárním úředníkem nebo diplomatickým zástupcem, je-li to přípustné podle práva přijímajícího státu. Manželství mezi bulharským a cizím státním příslušníkem může být v zahraničí uzavřeno před bulharským konzulárním úředníkem nebo diplomatickým zástupcem, je-li to přípustné podle práva přijímajícího státu a vnitrostátního práva cizího státního příslušníka. Manželské záležitosti mohou rozhodovat bulharské soudy, pokud je jeden z manželů bulharským státním příslušníkem nebo má obvyklé bydliště v Bulharsku. Formální požadavky na manželství se řídí právem státu, v němž je manželství uzavřeno.

Hmotněprávní požadavky pro uzavření manželství se řídí u každého z budoucích manželů právem státu, jehož byla dotyčná osoba státním příslušníkem v době uzavření sňatku.

V případě bulharského státního příslušníka, který uzavírá manželství v cizině, může povolení uvedené v čl. 6 odst. 2 zákona o rodině (*Semeen kodeks*) udělit bulharský diplomatický zástupce nebo konzulární úředník.

Pokud je jeden z budoucích manželů bulharským státním příslušníkem nebo má obvyklé bydliště v Bulharsku, uzavírá se manželství před bulharským matričním úřadem, a jestliže rozhodné cizí vnitrostátní právo stanoví překážku uzavření manželství, která není podle bulharského práva slučitelná se svobodou uzavřít manželství, k této překážce se nepřihlíží.

Cizí státní příslušník nebo osoba bez státní příslušnosti musí bulharskému matričnímu úřadu potvrdit, že jejich vnitrostátní právo uznává platnost manželství uzavřeného před příslušným zahraničním orgánem a že podle jejich vnitrostátního práva neexistují překážky uzavření manželství.

3.5.2 Nesezdané soužití a registrované partnerství

Neexistují žádné zvláštní kolizní normy.

3.5.3 Rozvod a rozluka

Tuto oblast upravuje nařízení Rady (EU) č. 1259/2010 ze dne 20. prosince 2010, kterým se zavádí posílená spolupráce v oblasti rozhodného práva ve věcech rozvodu a rozluky.

Není-li použitelné výše zmíněné nařízení, použijí se ustanovení zákoníku o mezinárodním právu soukromém.

Rozvod manželů stejné cizí státní příslušnosti se řídí právem státu, jehož státními příslušníky jsou v době podání návrhu na rozvod manželství.

Rozvod manželů různé státní příslušnosti se řídí právem státu, v němž mají společné obvyklé bydliště v době podání návrhu na rozvod manželství. Nemají-li manželé společné obvyklé bydliště, použije se bulharské právo.

Jestliže cizí rozhodné právo rozvod nepřipouští a jeden z manželů je v době podání návrhu na rozvod manželství bulharským státním příslušníkem nebo má obvyklé bydliště v Bulharsku, použije se bulharské právo.

3.5.4 Vyživovací povinnost

Tato oblast se řídí nařízením Rady (ES) č. 4/2009 ze dne 18. prosince 2008 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností.

Není-li použitelné výše zmíněné nařízení, použijí se ustanovení zákoníku o mezinárodním právu soukromém.

Vyživovací povinnosti se řídí právem státu, v němž má oprávněný z výživného obvyklé bydliště, ledaže je pro oprávněného příznivější jeho vnitrostátní právo. V těchto případech se použije vnitrostátní právo oprávněného z výživného. Pokud jsou oprávněný a povinný státními příslušníky téhož státu a povinný má obvyklé bydliště v tomto státě, použije se společné vnitrostátní právo těchto dvou osob. Jestliže rozhodné právo nepřipouští ve výše uvedených situacích přiznání výživného, použije se bulharské právo.

Vzniknou-li mezi bývalými manželi vyživovací povinnosti z důvodu prohlášení manželství za neplatné nebo rozvodu, je rozhodným právem právo, které se vztahovalo na rozvod nebo prohlášení manželství za neplatné.

Právo rozhodné pro výživné stanoví:

1. zda lze požadovat výživné, v jaké výši a od koho;
2. kdo může požádat o výživné a v jaké lhůtě;
3. zda a za jakých podmínek lze výživné změnit;
4. důvody zániku nároku na výživné;
5. povinnost povinného poskytnout náhradu orgánu, který za něj zaplatil výživné.

Při stanovení výše výživného je nutno přihlídnout k finančním možnostem povinného a skutečným potřebám oprávněného, i když rozhodné cizí právo stanoví jinak.

Prohlášení manželství za neplatné se řídí právem, které bylo použitelné na hmotněprávní požadavky pro uzavření manželství.

Pokud jde o prohlášení manželství za neplatné a rozvod, viz příslušné téma.

3.6 Majetkové poměry v manželství

Soud, který je příslušný pro záležitosti týkající se prohlášení manželství za neplatné a rozvodu, je příslušný i pro záležitosti týkající se osobních a věcných vztahů mezi manželi.

Osobní vztahy mezi manželi se řídí jejich společným vnitrostátním právem. Osobní vztahy mezi manželi, kteří jsou státními příslušníky různých států, se řídí právem státu, v němž mají společné obvyklé bydliště, nebo nemají-li společné obvyklé bydliště, právem státu, k němuž mají oba manželé nejužší vazbu.

Věcné vztahy mezi manželi se řídí právem rozhodným pro osobní vztahy mezi nimi.

3.7 Závěti a dědictví

Tuto oblast upravuje nařízení (EU) č. 650/2012 ze dne 4. července 2012 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a přijímání a výkonu veřejných listin v dědických věcech a o vytvoření evropského dědického osvědčení.

Není-li použitelné výše zmíněné nařízení, použijí se ustanovení zákoníku o mezinárodním právu soukromém.

Bulharské soudy a jiné orgány jsou příslušné pro žaloby týkající se dědictví, pokud zesnulý měl v době smrti obvyklé bydliště v Bulharsku nebo byl v té době bulharským státním příslušníkem a pokud se část pozůstalosti nachází v Bulharsku.

Dědění movitých věcí se řídí právem státu, v němž měl zesnulý v době smrti obvyklé bydliště. Dědění nemovitostí se řídí právem státu, v němž se dotyčná nemovitost nachází. Zesnulý může zvolit, že se celá jeho pozůstalost bude řídit právem státu, jehož státním příslušníkem je v okamžiku volby tohoto práva. Volba rozhodného práva se nesmí dotýkat povinného podílu dědiců stanoveného podle výše uvedeného rozhodného práva.

Způsobilost osoby nakládat s pozůstalostí ve formě závěti (pořízení a zrušení závěti) se řídí právem rozhodným pro dědění. Závěť je formálně platná, je-li v souladu s právem státu, v němž byla pořízena, nebo jehož státním příslušníkem byl zůstavitel v době pořízení závěti nebo v době smrti, nebo kde měl zůstavitel obvyklé bydliště nebo kde se nachází nemovitost, jíž se závěť týká.

Právo rozhodné pro dědění upravuje čas a místo zahájení dědického řízení, pořadí a přednost dědiců, dědické podíly, jejich způsobilost dědit, převzetí závazků zesnulého a jejich rozdělení mezi dědice, přijetí a odmítnutí dědictví, lhůty pro přijetí dědictví, část pozůstalosti, s níž je možno nakládat, a podmínky věcné platnosti závěti. Není-li dědiců podle práva rozhodného pro dědění, připadá pozůstalost nacházející se na území Bulharska bulharskému státu nebo obci.

3.8 Věcná práva

Tato oblast se řídí nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. července 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I).

Není-li použitelné výše zmíněné nařízení, použijí se ustanovení kodexu mezinárodního práva soukromého.

O záležitostech týkajících se nemovitého majetku nacházejícího se v Bulharsku, záležitostech týkajících se exekuce nebo zajištění vztahujícího se na tento majetek a záležitostech týkajících se převodu nebo zřízení věcných práv k nemovitosti rozhodují výlučně bulharské soudy a jiné orgány.

Vlastnictví, vlastnická a jiná věcná práva k movitému a nemovitému majetku se řídí právem státu, v němž se tento majetek nachází (*lex loci rei sitae*). Stejně právo určuje to, zda se jedná o movitý či nemovitý majetek, a druh věcných práv.

Nabývání a zánik věcných a vlastnických práv se řídí právem státu, v němž se majetek nacházel v době provedení úkonu nebo v době, kdy nastaly okolnosti odůvodňující nabytí či zánik těchto práv.

Nabytí, převod a zánik věcných práv k dopravním prostředkům se řídí právem státu vlajky plavidla, právem státu, v němž je registrováno letadlo, nebo právem státu, v němž má místo podnikání provozovatel železničních kolejových a silničních motorových vozidel.

3.9 Insolvence

Tuto oblast upravuje nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 a od 26. června 2017 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/848 ze dne 20. května 2015 o insolvenčním řízení.

Viz Insolvence

Užitečné mohou být tyto internetové stránky:

<https://www.justice.government.bg>

<http://www.vss.justice.bg>

<http://www.vks.bg/>

<http://www.vss.justice.bg/page/view/1397>

Poslední aktualizace: 31/03/2021

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.